

**UCHWAŁA NR XLIX/462/18
RADY MIEJSKIEJ KARPACZA**

z dnia 28 marca 2018 r.

w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy Karpacz

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.) oraz art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1840) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Karpacz”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc uchwała Nr XXXIV/320/17 Rady Miejskiej Karpacza z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Karpacz.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Karpacza.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Karpacza

Ewa Walczak

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI
ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

**Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi
oraz zapobiegania bezdomności zwierząt
na terenie Gminy Karpacz**

**GMINA KARPACZ
POWIAT JELENIOGÓRSKI
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE**

KARPACZ 2018

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI
ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

Spis treści

§ 1. WPROWADZENIE.....	4
§ 2. PODSTAWA PRAWNA.....	5
§ 3. CELE ORAZ WYKONAWCY PROGRAMU.....	5
2. ZAKRES PODMIOTOWY.....	6
3. ZAKRES PRZEDMIOTOWY.....	6
§ 4. FORMY OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI.....	6
1. FORMY OPIEKI NAD BEZDOMNYMI PSAMI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI PSÓW.....	6
2. FORMY OPIEKI NAD BEZDOMNYMI KOTAMI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI KOTÓW.....	7
3. FORMY OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI GOSPODARSKIMI.....	8
§ 5. SYTUACJA ZWIERZĄT BEZDOMNYCH W GMINIE KARPACZ.....	9
1. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE.....	9
2. STAN AKTUALNY ZWIERZĄT BEZDOMNYCH.....	10
§ 6. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI I ZAPOBIEGANIE BEZDOMNOŚCI NA TERENIE GMINY KARPACZ.....	11
1. FORMY OPIEKI NAD BEZDOMNYMI ZWIERZĘTAMI NA TERENIE GMINY KARPACZ ORAZ PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE.....	11
1) ZAPEWNIENIE OPIEKI BEZDOMNYM ZWIERZĘTOM Z TERENU GMINY KARPACZ – ZAPEWNIENIE MIEJSCA W SCHRONISKU DLA ZWIERZĄT I ODŁAWIANIE BEZDOMNYCH ZWIERZĄT.....	11
2) SPRAWOWANIE OPIEKI NAD KOTAMI WOLNO ŻYJĄCYMI.....	12
3) WSKAZANIE GOSPODARSTWA ROLNEGO W CELU ZAPEWNIENIA MIEJSCA DLA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH.....	12
4) ZAPEWNIENIE CAŁODOBOWEJ OPIEKI WETERYNARYJNEJ W PRZYPADKACH ZDARZEŃ DROGOWYCH Z UDZIAŁEM ZWIERZĄT.....	12
2. DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT.....	15
1) POSZUKIWANIE NOWYCH WŁAŚCICIELI DLA BEZDOMNYCH ZWIERZĄT.....	15
2) OBLIGATORYJNA STERYLIZACJA LUB KASTRACJA ZWIERZĄT W SCHRONISKACH DLA ZWIERZĄT.....	15
3) USYPIANIE ŚLEPYCH MIOTÓW.....	16
3. PLAN WYDATKOWANIA ŚRODKÓW.....	16

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI
ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

Wyjaśnienie pojęć:

Ilekroć w niniejszym Programie pojawia się odniesienie do:

- **Gminy/Miasta** – należy przez to rozumieć Gminę miejską Karpacz,
- **Burmistrza** – należy przez to rozumieć Burmistrza Miasta Karpacz,
- **Urzędu Miejskiego** – należy przez to rozumieć Urząd Miejski w Karpaczu,
- **Schroniska Dla Zwierząt** – należy przez to rozumieć Schronisko dla Małych Zwierząt w Jeleniej Górze, ul. Spółdzielcza 33a,
- **Właściciela** – należy przez to rozumieć osobę będącą mieszkańcem Gminy Karpacz posiadającą zwierzę lub zwierzęta, o których mowa w Programie,
- **Opiekuna** – należy przez to rozumieć osobę, która sprawuje nadzór i opiekę nad zwierzęciem lub zwierzętami na terenie Gminy Karpacz,
- **Przedstawiciela Organizacji Społecznej** – należy przez to rozumieć osobę, która działa i sprawuje opiekę nad zwierzęciem lub zwierzętami z upoważnienia Organizacji Społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

§ 1. WPROWADZENIE

1. Światowa Deklaracja Praw Zwierząt uchwalona w roku 1977 w Londynie przez Międzynarodową Federację Praw Zwierząt, zaczynająca się od słów: „Z uwagi na to, że każde zwierzę ma pewne prawa, że nieznanomość i lekceważenie tych praw spowodowały człowieka i prowadzą go nadal na drogę przestępstw przeciwko naturze i zwierzętom; że uznania przez gatunek ludzki prawa innych gatunków zwierzęcych do egzystencji stanowi podstawę współistnienia wszystkich istot żywych; że człowiek popełnia zbrodnię ludobójstwa; że poszanowanie zwierząt przez człowieka wiąże się z poszanowaniem ludzi między sobą i że już od najmłodszych lat należy człowieka uczyć obserwować, rozumieć, szanować i kochać zwierzęta (...)”, kompleksowo prezentuje kluczowe postulaty i pożądane wzorce odnoszące się do postępowania człowieka wobec zwierząt. Z treści Deklaracji wynika m.in., że „każde zwierzę ma prawo oczekiwać od człowieka poszanowania, opieki i ochrony” oraz „porzucenie zwierzęcia jest aktem okrutnym i nikczemnym”. Problem respektowania praw zwierząt i podejścia do ich kwestii w sposób opierający się na zasadach humanitaryzmu, empatii i troski wymaga działań na szczeblu światowym i dążenia do kształtowania i rozwijania świadomych, zgodnych z tymi zasadami postaw. Deklaracja nie ma charakteru wiążącego, to jednak wywarła duży wpływ na obecny kształt statusu prawnego zwierząt.

2. Na szczeblu prawa polskiego szeroko rozumiana ochrona zwierząt regulowana jest aktami rangi ustawowej i aktami do niej wykonawczymi – rozporządzeniami. Są one implementacją przepisów ustanowionych w obrębie Unii Europejskiej oraz wyrazem potrzeby regulacji zagadnień związanych z ochroną zwierząt w prawie krajowym.

3. Mając na uwadze fakt, że zwierzę nie jest rzeczą, a istotą żyjącą i zdolną do odczuwania bólu oraz cierpienia, człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę oraz opiekę. Do zasadniczych praw zwierząt zalicza się najczęściej prawo do życia i prawo do wolności od cierpienia. Każde zwierzę wymaga traktowania w sposób humanitarny, czyli uwzględniający jego potrzeby i zapewniający mu opiekę i ochronę. Zabronione jest niehumanitarne zabijanie oraz znęcanie się nad zwierzętami, które należy rozumieć jako zadawanie lub świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpienia. Ból i cierpienie zadaje się zwierzęciu również poprzez porzucanie go przez właściciela bądź przez inną osobę, pod której opieką zwierzę pozostaje. Problem porzucania zwierząt, w szczególności psów i kotów, prowadzący do ich bezdomności, z roku na rok przybiera coraz większe rozmiary. Bezdomność zwierząt jest zagadnieniem złożonym, a jego źródła należy doszukiwać się w zachowaniach i postawach ludzkich.

4. W Polsce każdego roku dziesiątki tysięcy psów i kotów jest porzucanych przez swoich właścicieli. Najczęstszym powodem takiego postępowania jest ludzka niedojrzałość i nieodpowiedzialność, prowadząca do podejmowania nieprzemyślanych decyzji, których skutki ważą na dalszym życiu i zdrowiu będących pod opieką człowieka zwierząt domowych. Całkowicie zależne od pomocy człowieka zwierzę w momencie porzucenia jest bezbronne, zdezorientowane i niezdolne do samodzielnego życia. Takie zdarzenia zazwyczaj prowadzą do traumatycznych przeżyć, trwałego urazu i nieufności w stosunku do wszystkich ludzi. Bezdomność zwierząt jest

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

często również skutkiem zmieniającej się mody na określone rasy i gatunki, co prowadzi do pozbywania się, wcześniej nabytych, a uznawanych obecnie za mniej popularne, zwierząt. Pozbywanie się psów i kotów z hodowli oraz ich niekontrolowane nadmierne rozmnażanie również przyczynia się do wzrostu liczby zwierząt bezdomnych.

5. Za problem bezdomności zwierząt odpowiedzialność ponosi człowiek i to on powinien zmienić swoje postawy i postępowanie, aby sytuacja mogła ulec poprawie. Los zwierząt zależy całkowicie od świadomych i odpowiedzialnych działań ludzi, którzy swoim postępowaniem wobec zwierząt dają wyraz poszanowaniu zasad humanitaryzmu i jednocześnie świadectwo własnego człowieczeństwa. Przeciwdziałać bezdomności może każdy, a zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom należy do zadań własnych gminy i jest regulowane ustawowo.

§ 2. PODSTAWA PRAWNA

1. W aktualnym stanie prawnym, działania mające na celu opiekę nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt wchodzi w zakres zadań własnych gmin.

- **Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach** (Dz. U. z 2017 r., poz. 1287 ze zm.) określa w art. 3 ust. 2 pkt 14 następujące obowiązkowe zadania gminy:

„Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności: (...) zapobiegają bezdomności zwierząt na zasadach określonych w przepisach o ochronie zwierząt (...)”.

- **Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt** (Dz. U. z 2017 r., poz. 1840) w art. 11 ust. 1 zakłada, że:

„Zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gminy”.

2. W myśl ustawy o ochronie zwierząt, problem bezdomnych zwierząt rozwiązywany jest przez gminy na dwóch płaszczyznach:

- zapobiegania bezdomności, o którym mowa w art. 11a wyżej wymienionej ustawy (sterylizacja, kastracja, adopcja, usypianie ślepych miotów);
- opiekę nad wolno żyjącymi kotami (w tym ich dokarmianie), zapewniania opieki zwierzętom aktualnie bezdomnym w schroniskach dla zwierząt.

§ 3. CELE ORAZ WYKONAWCY PROGRAMU

1. Głównym celem Programu jest opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz ograniczenie zjawiska bezdomności zwierząt na obszarze Gminy Karpacz. Program jest wyrazem wypełnienia obowiązku prawnego nałożonego na gminy, a jego cel realizowany jest poprzez podejmowanie odpowiednich działań, będących przedmiotem kolejnych rozdziałów Programu.

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

2. ZAKRES PODMIOTOWY

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt wprowadzany jest do gminnego porządku prawnego corocznie w formie uchwały. Programem objęte są bezdomne zwierzęta domowe i gospodarskie oraz wolnożyjące koty, przebywające w granicach administracyjnych Gminy.

Realizacja działań w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi i przeciwdziałania bezdomności zwierząt możliwa jest przy wzajemnej współpracy:

- a) Urzędu Miejskiego, w tym przy pomocy Straży Miejskiej,
- b) Policji,
- c) Organizacji Społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt,
- d) oraz wszystkich mieszkańców Karpacza.

3. ZAKRES PRZEDMIOTOWY

Opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy polega w szczególności na:

- 1) zapewnieniu bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) sprawowaniu opieki nad kotami wolno żyjącymi oraz ich dokarmianie;
- 3) odławianiu bezdomnych zwierząt z terenu Gminy;
- 4) przeprowadzaniu zabiegów sterylizacji lub kastracji zwierząt przebywających w Schronisku;
- 5) poszukiwaniu nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianiu ślepych miotów;
- 7) wyznaczeniu gospodarstwa rolnego, które zapewni miejsce dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnieniu całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

4. Koszty realizacji Programu ponosi w całości Gmina.

§ 4. FORMY OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI

1. Formy opieki nad bezdomnymi psami i sposoby zapobiegania bezdomności psów

1) Do obowiązków Gminy należy podejmowanie działań mających na celu sprawowanie opieki nad psami bezdomnymi oraz zapobieganie zjawisku bezdomności wśród psów. Zapewnienie opieki bezdomnym psom z terenu Karpacza polegać powinno w szczególności na poszukiwaniu nowych właścicieli dla zwierząt oraz zachęcaniu mieszkańców do dokonywania adopcji. Poszukiwanie nowych właścicieli oraz prowadzenie akcji i propagowanie postaw, mających na celu zachęcanie mieszkańców do dokonywania adopcji psów jest jednym z najbardziej efektywnych sposobów przeciwdziałania bezdomności zwierząt.

2) Do obowiązków Gminy należy również odławianie bezdomnych psów i zapewnienie im miejsca w schronisku. Konieczne jest zatem zorganizowanie jednostki, zajmującej się odławianiem

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI
ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

bezdomych zwierząt z terenu Gminy i ich transportem do schroniska. Odławianie zwierząt bez zapewnienia im miejsca w schronisku będzie niedopuszczalne. Wyjątek będzie stanowiła sytuacja, w której zwierzę stwarza poważne zagrożenie dla ludzi lub innych zwierząt.

3) Zmniejszeniu populacji bezdomnych psów mają służyć obowiązkowe zabiegi sterylizacji lub kastracji przeprowadzane w schronisku przez lekarza weterynarii, które stanowią najskuteczniejszą metodę walki z niechcianym i niekontrolowanym rozrodem zwierząt bezdomnych. Ponadto usypianie ślepych miotów dokonywane przez służby weterynaryjne w schronisku również pozwala na zmniejszenie liczby bezdomnych psów. Zabiegi te w sposób humanitarny pozwalają sprawować nadzór nad liczbą rodzących się psów i uniknąć tym samym późniejszego problemu nadpopulacji. Z dotychczasowej analizy i badań wynika, iż zabiegi nie oddziałują negatywnie na zdrowie zwierząt. Pokrycie kosztów sterylizacji i kastracji odbywać się będzie z budżetu Gminy. W porównaniu z nakładami ponoszonymi w związku z odławianiem bezdomnych zwierząt i zapewnianiem im miejsca w schroniskach ma to być koszt, który w przyszłości zaowocuje redukcją wydatków na walkę z bezdomnością zwierząt. Szacunkowy jednostkowy koszt zabiegu sterylizacji lub kastracji jest dużo niższy niż koszt odłowienia i utrzymywania zwierzęcia w schronisku. Zabiegi są usługą wykonywaną jednokrotnie w ciągu całego życia zwierzęcia i pozwalają całkowicie wyeliminować możliwość dalszego rozrodu. Przeprowadzone zabiegi mają na celu zapewnienie gminie kontroli i ograniczenie liczby nowych zwierząt w schronisku.

4) Do zadań Gminy należy zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem psów. Rozpowszechnienie informacji o przychodni weterynaryjnej podejmującej interwencję w takich przypadkach ułatwi mieszkańcom podjęcie szybkich i zdecydowanych działań i tym samym usprawni działania w tym zakresie.

5) Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt może także obejmować plan znakowania zwierząt w gminie. Zwierzęta bezdomne z terenu Gminy, które nie mają mikroczipu trafią do Schroniska dla Małych Zwierząt w Jeleniej Górze i będą trwale znakowane. Gmina Karpacz nie przewiduje bezpłatnego znakowania zwierząt domowych.

2. FORMY OPIEKI NAD BEZDOMNYMI KOTAMI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI KOTÓW

1) Kluczową kwestią w zakresie działań podejmowanych na rzecz opieki nad kotami jest rozróżnienie zwierząt bezdomnych od kotów wolno żyjących.

Koty wolno bytujące nie są bezdomne (zgodnie z art. 4 ust. 16 ustawy o ochronie zwierząt - zwierzęta bezdomne to „zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały”). Koty wolno żyjące od urodzenia nie posiadały ani właściciela ani opiekuna i zazwyczaj nie potrzebują tego rodzaju pomocy, w odróżnieniu od kotów bezdomnych, zagubionych lub porzuconych przez dotychczasowych właścicieli.

Zdrowe zwierzę wolno bytujące nie pozwoli człowiekowi się pochwycić, a chore i niezdolne do ucieczki będzie utrudniało działania zmierzające do pomocy (poprzez drapanie, gryzienie). Kot domowy, natomiast, jest przyzwyczajony do obecności ludzi i sam szuka towarzystwa człowieka, odpowiada na zawołanie, z chęcią pozwala na głaskanie. Obserwacja reakcji i zachowania

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

zwierzęcia pozwala na właściwą kwalifikację napotkanego kota i dobranie właściwej ścieżki postępowania w zastanej sytuacji.

2) Zapobieganie bezdomności kotów opiera się na zapewnieniu opieki zagubionym i porzuconym kotom z terenu Gminy, w szczególności poprzez zapewnienie im miejsca w schronisku oraz poszukiwanie nowych właścicieli. Prowadzenie kampanii zachęcających mieszkańców do adopcji bezdomnych zwierząt oraz opracowanie mechanizmów wspierania takich postaw może pomóc w znacznym stopniu zredukować liczbę kotów pozostających bez domu i opieki.

3) Do zmniejszenia populacji kotów nie posiadających właścicieli może się również przyczynić ich planowa sterylizacja lub kastracja. Poprzez stosowanie tego rodzaju zabiegów możliwa jest kontrola liczby zwierząt i tym samym właściwe zaplanowanie i realizacja założeń związanych z zapewnieniem im opieki. Zabieg sterylizacji lub kastracji zwierząt w schroniskach należy do obowiązkowych zadań Gminy i stanowi jedną z najskuteczniejszych metod walki z nadpopulacją zwierząt bezdomnych. Ponadto usypianie ślepych miotów dokonywane przez schronisko również pozwala na zmniejszenie ilości bezdomnych kotów. Zabiegi te w sposób humanitarny pozwalają sprawować nadzór nad liczbą rodzących się kotów.

4) Opieka nad kotami wolno żyjącymi różni się od działań podejmowanych na rzecz zwierząt bezdomnych i polega głównie na ich dokarmianiu. Zwierzęta przebywające na terenie Gminy, mają zazwyczaj coraz większe trudności z utrzymaniem się przy życiu. Brak dostępu do niezamieszkałych ciepłych pomieszczeń, szczelnie zamknięte pojemniki z odpadami oraz rozbudowa infrastruktury kosztem powierzchni środowiska naturalnego niejednokrotnie uniemożliwia samodzielne bytowanie kotów wolnożyjących. Okresem szczególnie uciążliwym jest sezon zimowy, podczas którego niskie temperatury stanowią dodatkowe zagrożenie dla życia zwierząt nie posiadających domu. Dokarmianie wolno żyjących kotów umożliwia ich przetrwanie w przypadku braku możliwości samodzielnego zdobycia pokarmu. Należy pamiętać, że dokarmianie kotów powoduje, że stają się one uzależnione od dokarmiających i aby pomoc zapewniana zwierzętom nie przynosiła szkody, powinna być ona regularna i długofalowa. Opieka nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie, mieści się w zakresie zadań własnych Gminy.

5) Ważnym aspektem w zakresie opieki nad kotami bezdomnymi i wolno bytującymi jest zapewnienie im opieki weterynaryjnej w przypadku napotkania zwierzęcia chorego lub rannego. W takich przypadkach reagować może i powinien każdy mieszkaniec Gminy. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem kotów spoczywa na Gminie.

3. FORMY OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI GOSPODARSKIMI

1) W przypadku zwierząt gospodarskich, które uciekły bądź się zgubiły, kluczową rolę odgrywa ich właściwa identyfikacja – odczytanie oznakowania zwierzęcia i powiadomienie jego właściciela. W razie wątpliwości co do własności, jednostką, która powinna zostać poinformowana o takim fakcie jest Urząd Miejski. W następstwie zgłoszenia Burmistrz podejmie odpowiednie kroki. W przypadku zaistnienia okresu bezdomności wśród zwierząt gospodarskich priorytetem jest zapewnienie im miejsca do przebywania i podstawowa opieka na tym etapie oraz aktywne

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

poszukiwanie właściciela.

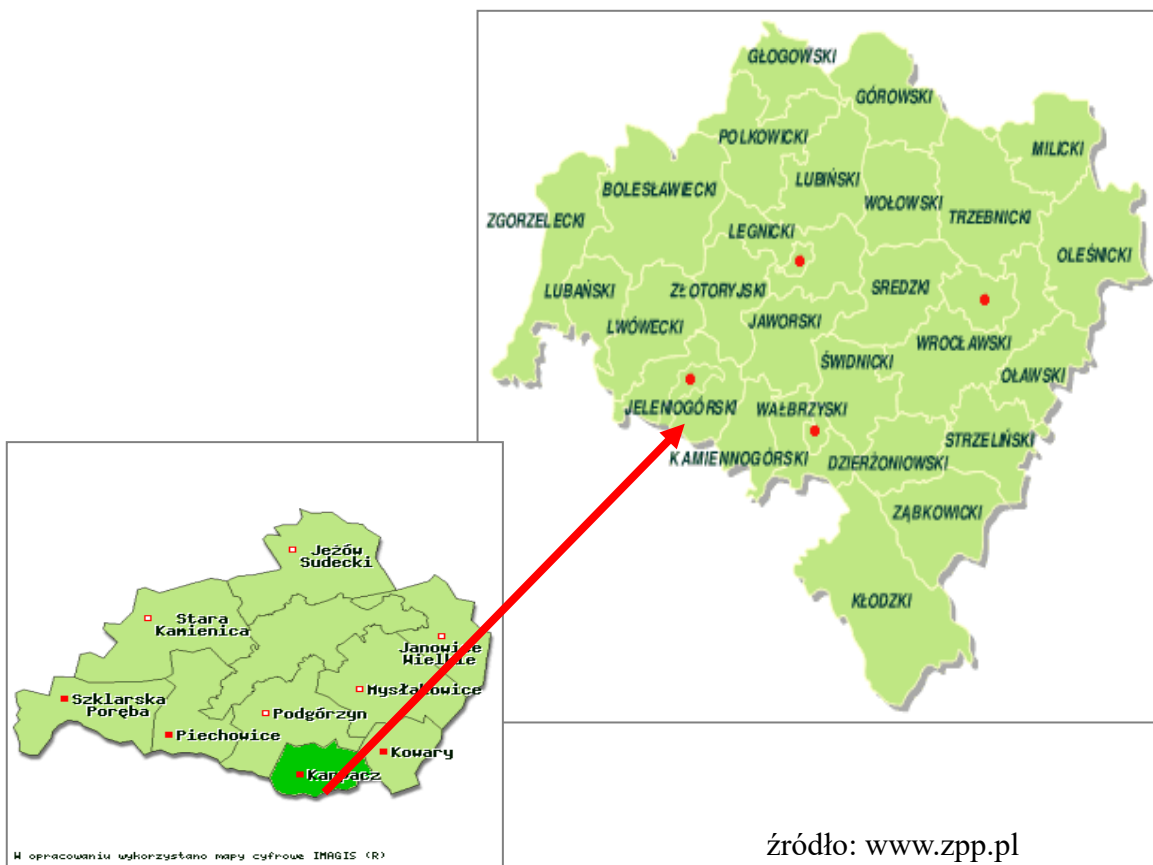
2) Przypadki bezdomności wśród zwierząt gospodarskich są bardzo rzadkie, jednak ustawodawca przewidział taką możliwość i nałożył na gminy obowiązek wskazania gospodarstwa rolnego, które zajmować się będzie przyjmowaniem i opieką nad takimi zwierzętami. W związku z brakiem gospodarstwa rolnego na terenie Gminy Karpacz, podpisano porozumienie z gospodarstwem rolnym znajdującym się terenie sąsiedniej gminy – Podgórzyn.

§ 5. SYTUACJA ZWIERZĄT BEZDOMNYCH W GMINIE KARPACZ

1. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE

1) Gmina Karpacz jest gminą miejską położoną w województwie dolnośląskim, w południowej części powiatu jeleniogórskiego.

2) Karpacz leży w Karkonoszach w dolinie potoku Łomnicy i jej dopływów u podnóża Śnieżki. Sąsiaduje z Gminami Podgórzyn i Kowary, a od strony południowej z Czechami.

źródło: www.zpp.pl

3) Karpacz ze względu na doskonałe warunki terenowe i pogodowe, jest nie tylko atrakcyjnym ośrodkiem sportów zimowych, ale również jest to punkt wyjściowy dla licznych szlaków turystycznych. Turyści odwiedzający miasto mogą skorzystać z bogatej bazy wypoczynkowo – noclegowej o wysokim standardzie oraz zróżnicowanej ofercie cenowej.

4) Walory Miasta są wyraźnie zaakcentowane i zachęcają wszystkich turystów do odwiedzania jego

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

terenów. Na poziom atrakcyjności Miasta zdecydowanie wpływa jego umiejętność uporządkowania kwestii związanej z zapewnieniem opieki zwierzętom bezdomnym i zapobieganiem bezdomności na jego terenie. Właściwe wdrożenie Programu pomoże Miastu w utrwaleniu dobrego wizerunku, a także zachęci mieszkańców i inne gminy do świadomego, humanitarnego działania na rzecz praw i ochrony zwierząt.

2. STAN AKTUALNY ZWIERZĄT BEZDOMNYCH

1) W 2017 roku z terenu Gminy Karpacz umieszczono w Schronisku dla Małych Zwierząt w Jeleniej Górze 16 psów. Odnotowano również 14 przypadków zagubionych zwierząt, które zostały przekazane właścicielom lub natychmiastowo adoptowane i Gmina nie ponosiła żadnych kosztów związanych z tymi interwencjami. Na terenie Gminy 26 wolontariuszy dokarmia ogółem około 150 kotów wolno żyjących. Lecznica weterynaryjna, z którą Gmina ma podpisaną umowę dokonuje sterylizacji i kastracji kotów wolnożyjących. Ze względu na fakt, że nie odnotowano zgłoszeń odnoszących się do zwierząt gospodarskich, można wnioskować, że problem bezdomności zwierząt na tym terenie ogranicza się głównie do psów i kotów.

2) Problem bezdomnych zwierząt na terenie Karpacza rozwiązywany jest w następujący sposób: osoba przyjmująca zgłoszenie dotyczące bezdomnych zwierząt każdy przypadek traktuje indywidualnie, tzn. po otrzymaniu zgłoszenia pracownik udaje się do miejsca, gdzie znajduje się zabłąkane zwierzę oraz próbuje ustalić przyczynę bezdomności. Czasami okazuje się, że zwierzę ma swojego właściciela, tylko mu uciekło. Osoba udająca się na interwencję ocenia stan zwierzęcia i powiadamia odpowiednie służby, z którymi Gmina Karpacz ma podpisane umowy. Jeżeli jednak zwierzę zachowuje się agresywnie lub jest ranne, powiadamiany jest lekarz weterynarii, który podejmuje odpowiednie kroki mające pomóc zwierzęciu.

3) Skala i zasięg zjawiska bezdomności wśród zwierząt dotyczy całego terenu Gminy Karpacz, nie wyróżnia się szczególnie narażonych i problematycznych obszarów. Ze względu na charakter miasta, które jest głównie miejscem atrakcyjnym turystycznie, dużym problemem wpływającym na występowanie zwierząt bezdomnych, jest porzucanie ich przez osoby przyjeżdżające na wypoczynek. Porzucanie zwierząt nie tylko sprawia, że są one dezorientowane i nie mają gdzie się podziać, ale również takie postępowanie zwiększa ich koncentrację na obszarze Karpacza, prowadząc tym samym do poszerzenia zakresu problemu. Gmina Karpacz w takim przypadku jest zmuszona do podejmowania działań na większą skalę i reagowania w przypadkach zwierząt, których bezdomność nie jest pierwotnie związana z jej obszarem.

4) Do 2012 r. największym problemem dla Gminy Karpacz było umieszczanie bezdomnych zwierząt w schronisku, ponieważ większość z nich było przepełnionych oraz nie miało możliwości przyjęcia kolejnego podopiecznego. Dodatkowym problemem był brak konkretnie opracowanej procedury postępowania, w przypadku pojawienia się bezdomnego zwierzęcia. Opracowanie programu w znacznym stopniu ułatwiło wykonywanie zadań nałożonych ustawą.

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI
ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

**§ 6. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI I ZAPOBIEGANIE BEZDOMNOŚCI NA
TERENIE GMINY KARPACZ**

**1. FORMY OPIEKI NAD BEZDOMNYMI ZWIERZĘTAMI NA TERENIE GMINY KARPACZ ORAZ
PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE**

**1) ZAPEWNIENIE OPIEKI BEZDOMNYM ZWIERZĘTOM Z TERENU GMINY KARPACZ –
ZAPEWNIENIE MIEJSCA W SCHRONISKU DLA ZWIERZĄT I ODŁAWIANIE BEZDOMNYCH
ZWIERZĄT**

Zgodnie z art. 11a ustawy o ochronie zwierząt Gmina zobligowana jest do zapewnienia bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt. Przez termin schronisko rozumie się miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi, spełniające warunki określone w ustawie z 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 poz. 1855 ze zm.). Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy wydano Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. z 2004 r. Nr 158, poz. 1657) - schronisko dla zwierząt powinno być zlokalizowane w miejscu oddalonym co najmniej o 150 m od siedzib ludzkich, obiektów użyteczności publicznej, zakładów należących do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego, zakładów należących do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania środków żywienia zwierząt, zakładów prowadzących działalność w zakresie zbierania, przechowywania, operowania, przetwarzania, wykorzystywania lub usuwania ubocznych produktów zwierzęcych, rzeźni, targów, spędów, ogrodów zoologicznych oraz innych miejsc gromadzenia zwierząt. Teren, na którym zlokalizowane jest schronisko, powinien być utwardzony i ogrodzony. Pomieszczenia w schronisku powinny zapewnić zwierzętom swobodne poruszanie się, posiadać legowisko i stały dostęp do wody pitnej. Podmiot prowadzący schronisko zapewnia zwierzętom opiekę weterynaryjną i prowadzi wykaz zwierząt przebywających w schronisku.

Odławianie, przewożenie i zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym będzie realizowane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej zlokalizowane w Jeleniej Górze przy ul. Wolności 161/163, które zobowiązane jest do umieszczania odłowionych zwierząt w „Schronisku dla Małych Zwierząt” również mieszczącym się w Jeleniej Górze przy ul. Spółdzielczej 33A.

W ramach tej umowy MPGK Sp. z o.o. w Jeleniej Górze zobowiązało się oprócz odławiania do przebadania zwierzęcia, odrobaczenia, szczepienia przeciwko wściekliznie. Przedsiębiorstwo zobowiązywało się również do umieszczenia odłowionego zwierzęcia w Schronisku dla Małych Zwierząt w Jeleniej Górze, gdzie przejdą kwarantannę oraz zostaną poddawane zabiegom sterylizacji/kastracji, które wykona lekarz weterynarii w Schronisku. W razie konieczności zwierzęta będą także leczone, a następnie przygotowywane do adopcji.

Gmina Karpacz nie planuje budowy schroniska dla zwierząt na swoim obszarze, ponieważ nie dysponuje takim terenem, który spełniałby wymogi ustawy, a po za tym „Schronisko dla

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI
ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

Małych Zwierząt” w Jeleniej Górze jest w stanie zapewnić miejsce bezdomnym zwierzętom odłowionym z terenu Gminy Karpacz.

2) SPRAWOWANIE OPIEKI NAD KOTAMI WOLNO ŻYJĄCYMI

Uwzględniając charakter Gminy Karpacz, która jest przede wszystkim obszarem atrakcyjnym turystycznie, opieką nad kotami wolno żyjącymi oraz ich dokarmianiem, w głównej mierze będzie zajmować się, tak jak to miało miejsce do tej pory, obsługa obiektów usługowo – pensjonatowych i hotelowych. Gmina również część środków zarezerwowanych na realizację programu planuje przeznaczyć na dokarmianie tych zwierząt. Dodatkowo opieka będzie sprawowana poprzez interwencje pracowników Straży Miejskiej w Karpaczu w sprawach kotów wolnożyjących oraz pomoc wolontariuszy.

3) WSKAZANIE GOSPODARSTWA ROLNEGO W CELU ZAPEWNIENIA MIEJSCA DLA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

Ze względu na fakt, że do tej pory na terenie Gminy Karpacz nie zostały odnotowane przypadki występowania bezdomności wśród zwierząt gospodarskich, to w momencie pojawienia się błąkającego zwierzęcia gospodarskiego, pracownik Urzędu Miejskiego w Karpaczu przydzielony do przyjmowania zgłoszeń dotyczących zwierząt bezdomnych, podejmie działania w celu ustalenia właściciela zwierzęcia. Do tego czasu zwierzę zostanie przyjęte do gospodarstwa rolnego zlokalizowanego we wsi Ściegny nr 129 graniczącej z Karpaczem. Z właścicielem gospodarstwa Gmina podpisała stosowne porozumienie zapewniające miejsce dla tych zwierząt.

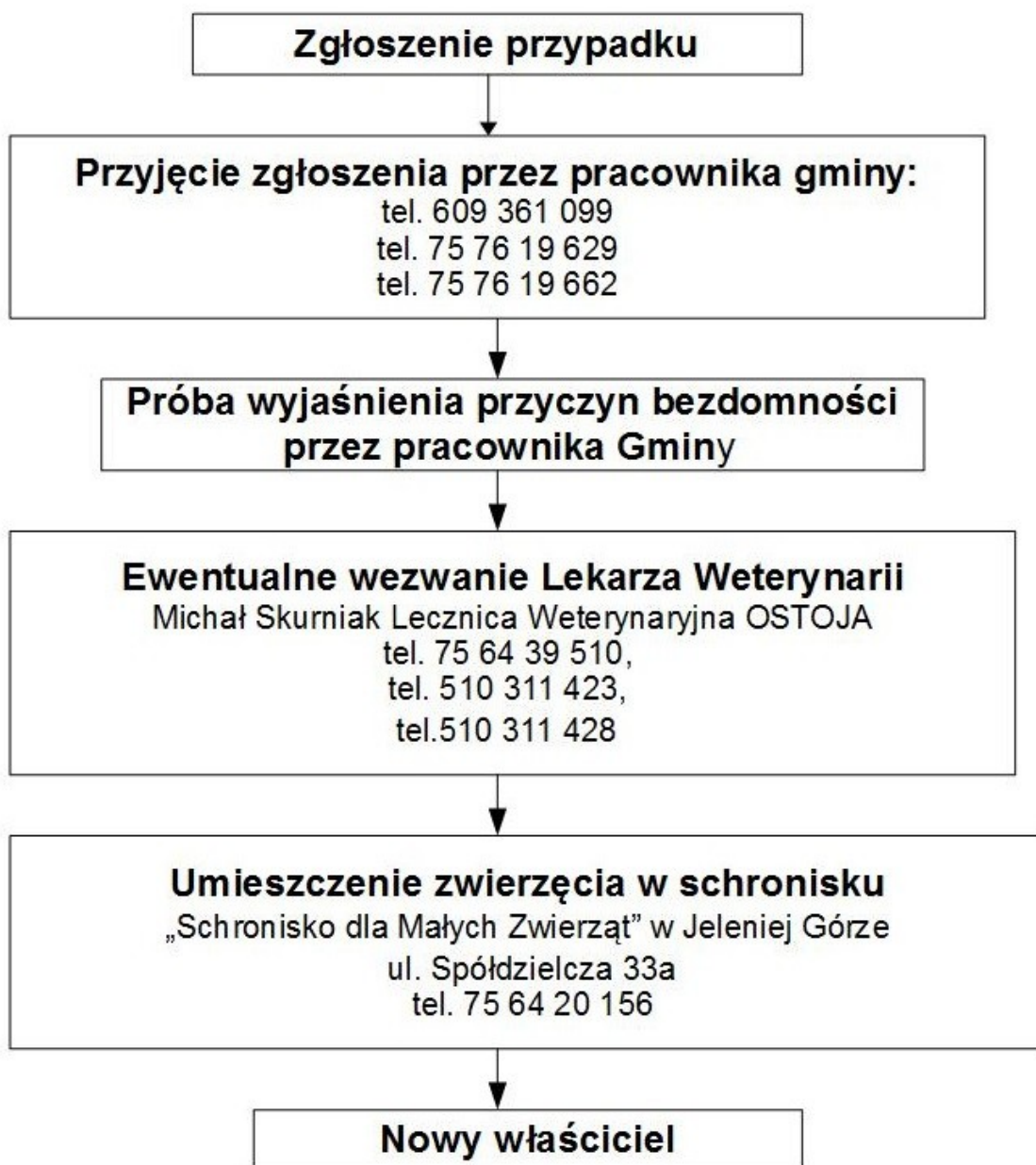
4) ZAPEWNIENIE CAŁODOBOWEJ OPIEKI WETERYNARYJNEJ W PRZYPADKACH ZDARZEŃ DROGOWYCH Z UDZIAŁEM ZWIERZĄT DOMOWYCH I DZIKICH

Całodobową opiekę weterynaryjną w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, będzie zapewniał lekarz weterynarii, z którym Gmina Karpacz podpisała umowę - Lecznica Weterynaryjna OSTOJA Michał Skurniak w Jeleniej Górze, ul Wiejska 93A, 58-506 Jelenia Góra.

Poniżej została przedstawiona propozycja kolejnych kroków postępowania w przypadku zasygnalizowania przez mieszkańców miasta pojawienia się bezdomnego zwierzęcia oraz propozycja postępowania w momencie spotkania zwierzęcia chorego, rannego lub padłego.

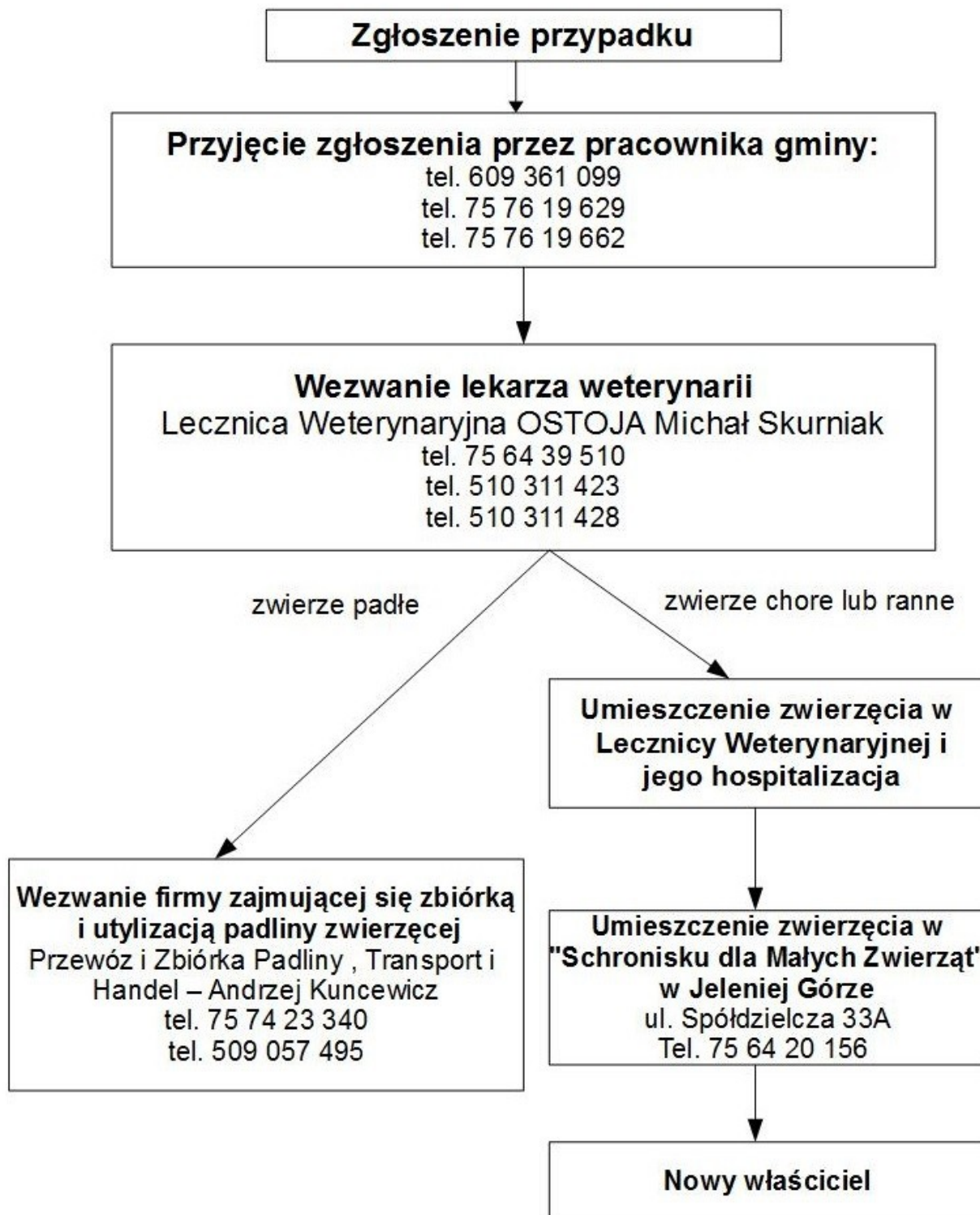
PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI
ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

PRZYKŁADOWE POSTĘPOWANIE DOTYCZĄCE ZWIERZĘCIA BEZDOMNEGO

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI
ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

PRZYKŁADOWE POSTĘPOWANIE DOTYCZĄCE ZWIERZĘCIA CHOREGO, RANNEGO LUB PADŁEGO

2. DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT

1) POSZUKIWANIE NOWYCH WŁAŚCICIELI DLA BEZDOMNYCH ZWIERZĄT

Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt jest realizowane przez współdziałanie ze Schroniskiem dla Małych Zwierząt w Jeleniej Górze. Adopcja zwierząt bezdomnych jest najskuteczniejszym sposobem rozwiązywania problemu zwierząt aktualnie pozbawionych właścicieli i opiekunów. Zwierzęta przebywające w schronisku zostały również poddane obowiązkowym zabiegom sterylizacji lub kastracji, w związku z czym nie ma potrzeby przeprowadzania tych zabiegów we własnym zakresie. Decyzja o adopcji oddziałuje nie tylko na życie adoptujących i członków ich rodzin, ale również całkowicie odmienia dalsze losy zwierząt. W związku z powyższym istotne jest dokonanie rozsądnych wyborów oraz podjęcie przemyślanych i odpowiedzialnych decyzji. Jeżeli mieszkaniec Gminy nie ma możliwości przygarnięcia psa lub kota ze schroniska, ponieważ nie ma do tego celu odpowiednich warunków, albo jest już właścicielem czworonoga i nie może sobie pozwolić na kolejnego, a bardzo chce któremuś z nich pomóc, to schronisko daje możliwość skorzystania z tzw. adopcji wirtualnej. Adopcja odbywa się poprzez stronę internetową <http://www.mpgk.jgora.pl/pl/schronisko-dla-malych-zwierzat> i jest doskonałym sposobem pomocy bezdomnemu zwierzęciu, dzięki czemu ma on zapewnione niezbędne środki do godziwego życia. Korzystając z tego rodzaju adopcji, osoba zainteresowana zobowiązuje się do regularnych, comiesięcznych wpłat na konto schroniska na utrzymanie wirtualnie zaadoptowanego psa lub kota.

Wirtualna adopcja może odbywać się na trzy różne sposoby:

- adopcja indywidualna – kiedy każdy indywidualnie może zaopiekować się wirtualnie wybranym zwierzęciem;
- adopcja klasowa – zaopiekowanie się zwierzęciem przez klasę, jest doskonałym sposobem nauki odpowiedzialności dla dzieci. Dzieci mogą śledzić życie zaadoptowanego psa lub kota dzięki comiesięcznym sprawozdaniom, zabierać go na spacer, a także organizować zbiórki na rzecz czworonoga;
- adopcja firmowa – czyli adopcja psa lub kota przez firmę, która może wpłynąć na budowanie pozytywnego wizerunku firmy.

2) OBLIGATORYJNA STERYLIZACJA LUB KASTRACJA ZWIERZĄT W SCHRONISKACH DLA ZWIERZĄT

Jednym ze sposobów ograniczającym problem bezdomności zwierząt jest poddawanie ich zabiegom sterylizacji lub kastracji. Zabiegi te w ramach umowy, będzie wykonywało Schronisko dla Małych Zwierząt w Jeleniej Górze.

Zabiegom sterylizacji lub kastracji nie podlegają:

- zwierzęta w okresie 14 dni od umieszczenia w schronisku z uwagi na możliwość zgłoszenia się właściciela;
- zwierzęta u których występują przeciwwskazania do wykonywania tych zabiegów, z uwagi na stan zdrowia lub wiek.

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI
ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KARPACZ

3) USYPIANIE ŚLEPYCH MIOTÓW

Na zmniejszenie populacji bezdomnych psów i kotów wpływa również usypianie ślepych miotów. Zadanie to będzie wykonywane przez uprawnionego lekarza weterynarii w Schronisku dla Małych Zwierząt w Jeleniej Górze.

3. PLAN WYDATKOWANIA ŚRODKÓW

1) W budżecie Miasta Karpacz w bieżącym 2018 roku przeznaczono na realizację założeń „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Karpacz” środki w wysokości 80.000 zł.

2) Część planowanych środków w wysokości 39.000 zł wykorzystana zostanie na odłowienie bezdomnych zwierząt z terenu Miasta Karpacz i umieszczenie ich w schronisku, opiekę nad nimi, wykonywanie obligatoryjnych zabiegów sterylizacji i kastracji zwierząt bezdomnych wraz z zapewnieniem niezbędnej opieki po wykonanych zabiegach, w razie konieczności usypianie ślepych miotów lub eutanazja zwierząt. W przypadku gdy po zwierzę nie zgłosi się jego właściciel przez Schronisko będzie prowadzona procedura adopcji zwierzęcia. Czynności te wynikają z zawartej przez Gminę umowy z Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. zlokalizowanym w Jeleniej Górze przy ul. Wolności 161/163, którego zakładem jest „Schronisko dla Małych Zwierząt w Jeleniej Górze” przy ul. Spółdzielczej 33a.

3) Część planowanych kosztów w wysokości 35.000 zł będzie obejmować całodobową opiekę weterynaryjną w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, którą będzie sprawował lekarz weterynarii, tj. Lecznica Weterynaryjna OSTOJA Michał Skurniak w Jeleniej Górze, ul. Wiejska 93A oraz wywóz i utylizację zwłok zwierząt (oraz ich części) padłych na terenie Gminy przez wyspecjalizowaną firmę „Przewóz i Zbiórka Padliny, Transport i Handel – Andrzej Kuncewicz.

4) Na dokarmianie kotów wolno żyjących Gmina zamierza przeznaczyć kwotę 6.000 zł.

Uzasadnienie

Stosownie do art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 ze zm.) do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Zgodnie z art. 11 ustawy o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1840) zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom i ich wyłapywanie należy do zadań własnych gminy.

Na podstawie art. 11a wyżej wymienionej ustawy Rada Gminy jest zobowiązana do określenia w drodze uchwały, corocznie do 31 marca, programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

Przygotowany „Program opieki nad zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Karpacz”, stanowiący załącznik do uchwały, obejmuje swoim zakresem realizację zadań:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę na wolno żyjącymi kotami (w tym ich dokarmianie);
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową kastrację lub sterylizację zwierząt przebywających w schronisku dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W programie wskazano podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań.

Program został pozytywnie zaopiniowany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Jeleniej Górze, Koło Łowieckie „Knieja” w Kowarach.